

Àmbit i objectiu del llibre

El Ripollès està constituït per una gamma molt àmplia de muntanyes d'altitud ben diversa, que podem classificar en tres grups: alta muntanya (2.000-3.000 m), muntanya mitjana (1.500-2.000 m) i baixa muntanya (menys de 1.500 m). L'alta muntanya compresa entre el Puigmal i el Costabona, és a dir, tota la serralada que envolta la vall de Núria i Ulldeter, amb excursions més tècniques i amb un grau més elevat de perillositat, la considero ja suficientment coneguda, gràcies a una sèrie d'autors que han detallat perfectament els millors itineraris i ascensions als cims d'aquestes muntanyes.

Per tant, com el seu nom indica, aquest llibre està concebut per recórrer la mitjana i baixa muntanya ripollesa, la qual, malgrat que no és tan coneguda com l'alta, té prou atractius, tant paisatgístics com històrics, per permetre'ns gaudir d'una bona excursió. Sóc conscient que hi ha excursionistes que diran que aquestes muntanyes no tenen cap interès i que assolint els cims més elevats dels Pirineus ja n'hi ha prou. Crec que van errats, perquè els qui no han trepitjat aquestes muntanyes baixes ripolleses no poden dir que coneixen els Pirineus. Presenten un ventall tan extens de valls profundes, isolades enmig de vegetació espessa en les obagues, regades per torrents que salten per sobre les roques i formen gorgues profundes, amb esglésies romàniques carregades d'història, i la tranquil·litat que es respira en aquests indrets, malauradament massa deshabitats, compensa l'esforç emprat i fa que es gaudeixi més de l'excursió.

Per això, l'objectiu del llibre és ajudar l'excursionista perquè descobreixi aquestes particularitats del Pirineu ripollès. No és un llibre d'escalades ni de recorreguts de molta dificultat. La meva pretensió és poder aconseguir, amb uns quants itineraris, donar a conèixer aquests indrets desconeguts per la majoria d'excursionistes amants del paisatge i de la natura.

Aquestes passejades estan pensades per a persones no forçosament excursionistes, però que estimen la natura en general; i també per a les que s'inicien en l'excursionisme i volen assolir els cims de les muntanyes més baixes, com a preparació per a futures sortides de més alt nivell tècnic.

La guia va adreçada als educadors, tant d'escoles de primària com de secundària, perquè aquests recorreguts poden servir per donar a conèixer als seus alumnes molts aspectes de geologia, vegetació, fauna, formes de vida a les pagesies, camins històrics i esglésies romàniques. També pot servir per inculcar als alumnes un respecte a la natura, que bona falta fa, i una iniciació a l'excursionisme.

I, aprofitant que actualment està de moda el turisme rural, també pretén donar una informació a totes aquelles persones que ens visiten perquè elles mateixes amb aquesta eina de treball puguin conèixer, dintre de les seves possibilitats, tots els atractius de l'entorn que els envolta i gaudeixin d'una agradable estada entre nosaltres. Aquest ventall de sortides, la majoria de les quals es poden fer en un matí, aportarà als visitants del Ripollès tot un seguit de possibilitats que li proporcionaran nous al·licients, interessants i atractius, que el motivaran per continuar venint-hi.

Cim del Pla de Pujals o Costa Pubilla

Itineraris

Pujada a Sant Amand. Un dels faigs més grossos de la comarca

Itinerari núm. 1

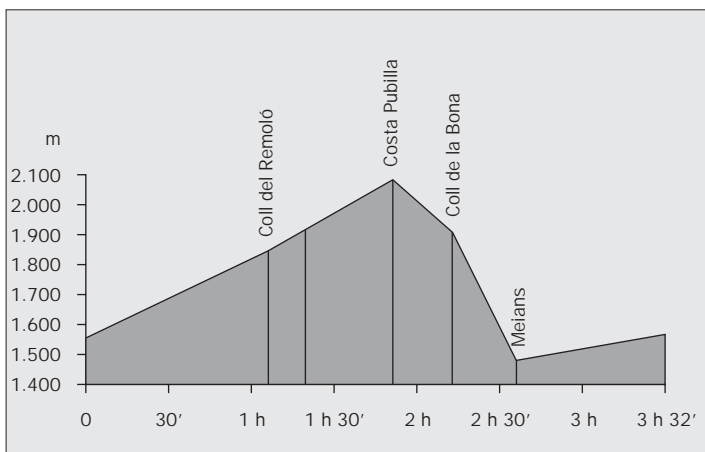
Castellar de n'Hug • Coll del Remoló • Costa Pubilla • Meians • Sant Joan de Cornudell • Castellar de n'Hug

El principal objectiu d'aquest itinerari és la pujada a Costa Pubilla (2.055 m), que forma part d'una serralada formada per muntanyes de la mateixa alçada, rodonetes, fàcils de pujar, que a l'estiu s'emplenen de ramats de vaques i ovelles. Pot ser que la seva proximitat al santuari de Mogrony faci que sigui la més coneguda. Per a mi, té un encant especial perquè va ésser la primera muntanya d'aquestes característiques que vaig pujar.

El cim de Costa Pubilla separa els termes de tres municipis: Planoles, Toses i Gombrèn. La vessant nord dona les aigües al riu Rigard, al Freser i més tard al Ter; en la vessant sud, les aigües les recull el riu Arija, afluent del Llobregat.

Antigament, la part nord d'aquesta serralada era la frontera natural del comtat d'Urgell-Cerdanya, defensada per una sèrie de fortaleses rudimentàries com les de Mogrony, Grats, Coves de Ribes, Pena, etc., que perderen importància estratègica quan el comte Guifré el Pelós reuní els comtats d'Urgell-Cerdanya i Barcelona-Girona.

Per la seva situació geogràfica és una muntanya que podem assolir per diferents indrets, però en tots hem de guanyar un desnivell de 700-800 metres de forta pujada. El camí més conegut és, probablement, el que surt del santuari de Mogrony, però per fugir de camins massa coneguts he cercat l'alternativa que us presento.

Accés

Si venim de Berga seguirem la carretera C-26 fins a Guardiola del Berguedà. A partir d'aquí, per la GI-401 arribarem a la Pobla de Lillet. Continuarem per la carretera de la Pobla de Lillet a la Molina per Castellar de n'Hug, fins a 3 km passat aquest poble.

Des de Ripoll seguirem la carretera N-152 per arribar al poble de Campdevàrol, on agafarem la GI-401 fins passats 3 km del poble de Gombrèn. Girarem a la dreta per una carretera asfaltada fins al km 3 passat el poble de Castellar de n'Hug.

Descripció del recorregut

Sortim a la dreta de la carretera de Castellar de n'Hug-la Molina pel coll de la Creueta, al km 3 passat el poble de Castellar de n'Hug, per una pista forestal, construïda pels militars, que a poc a poc guanya alçada resseguint les corbes de la muntanya. Veiem a sota l'església de Sant Joan de Cornudell, actualment reformada, i el barri de la Soleia, amb cases ensorrades i desaparegudes.

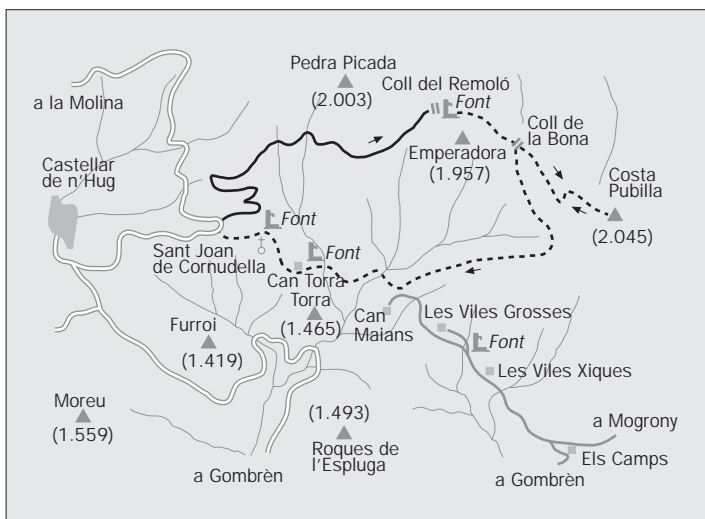
En principi la carretera forestal passa, fent moltes corbes, per un terreny afeixat que demostra que havia estat habitat i conreat. Després les feixes desapareixen i les clapes de pins fan acte de presència en les zones més humides, com les canals que formen el torrent de la Balma Blanca, nom que prové d'una petita balma en la roca d'un turonet, per sota de la carretera forestal. Aquesta és llarga però de bon caminar i els 300 m de desnivell els fem sense adonar-nos-en, contemplant l'esplèndid paisatge.

1 h 06' La carretera forestal s'acaba abans d'arribar al collet.

Per un camí tapat per l'herba, segons l'època o bé camp a

Cim del Pla de Pujals o Costa Pubilla

través, arribem al collet.

- 1 h 08' Coll del Remoló (1.868 m). Coll format per les muntanyes de la Pedra Picada (2.006 m) a l'esquerra i l'Emperadora (1.975 m), a la dreta. Forma part d'una serralada, gairebé sense vegetació i amb herba abundant, que a l'estiu s'emplena de ramats de vaques i ovelles. En arribar al collet gaudim d'una magnífica panoràmica de la vall del riu Rigard, des de la Collada fins a Ribes de Freser i, especialment, de la muntanya del Puigmal en primer terme. Seguim un camí planer per l'esquerra de la carena de la muntanya de l'Emperadora.
- 1 h 12' Trobem una font que serveix d'abeurador per al bestiar que pastura per aquestes contrades. Recomano fer provisió d'aigua perquè no en tornarem a trobar fins la baixada de Costa Pubilla.
- 1 h 23' Coll de la Bona (1.890 m). Coll entre l'Emperadora i Costa Pubilla. Enfilem per la carena llarga pujada. Primer arribem a un replà de la carena, anomenat pla de Pujals, i ràpidament continuem fins al cim.
- 1 h 51' Cim de Costa Pubilla (2.055 m). També anomenat cim del Pla de Pujals o de la Pedra Picada. És un dels punts més alts de la serralada coronada per una creu de ferro col·locada pel GE Campdevàrol el 24 de setembre de 1961. Cada any, el grup esmentat hi porta un pessebre.
- 2 h 11' Tornem al coll de la Bona pel mateix camí de pujada. Des del coll seguim un camí que baixa en direcció sud, per la canal que formen les dues muntanyes, en el lloc anomenat Fontetes de Meians. Primer per la dreta i ja bastant avall, travessem la torrentera de pluja i seguim baixant per l'esquerra

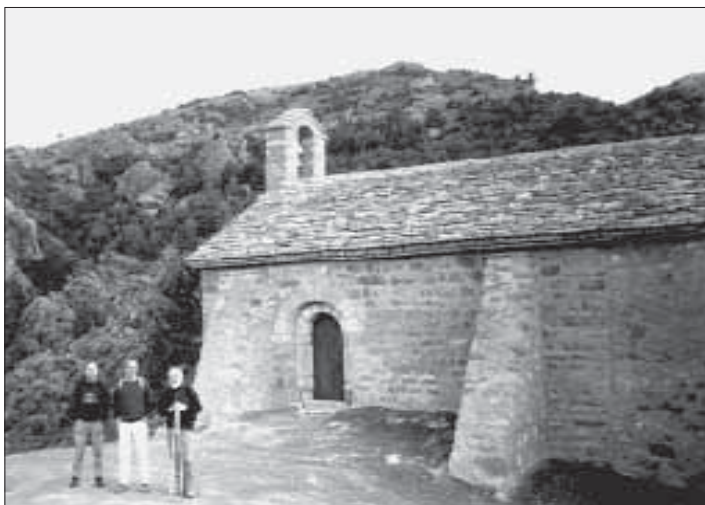
en direcció a la masia de Meians. Trobem molts camins fets pel bestiar, però no hem de tenir cap problema, perquè des de dalt veurem la masia al fons. Si seguíssim un camí que per l'esquerra flanqueja la muntanya i baixa més suau, ens portaria a la masia de les Viles Grosses i després per la carretera forestal a Mogrony.

2 h 39' Collet de Meians (1.470 m). Aquí s'acaba la carretera forestal, que és una bifurcació de la que va a Mogrony, però davant la masia dels Camps gira a l'esquerra. La masia de Meians es troba a 100 m en direcció sud, sobre un petit turonet. Per aquests indrets, crec que arribava un dels camins ramaders que portaven els ramats a les pastures d'aquestes muntanyes a l'època de la transhumància. Sortien de la masia de les Selles, al municipi de les Llosses, on es reunien els ramats i continuaven per la serra de les Ajagudes, els Rasos de Tubau, la masia de Palomera, el coll de Merolla, la masia de l'Espluga i les masies de les Viles Grosses i Meians. Passem a l'altra banda del collet i, després de travessar una tanca metàl·lica, seguim un camí ample que és l'antic camí que de Castellar de n'Hug conduïa a Mogrony.

2 h 42' Trobem un corriol senyalitzat amb pintura vermella on llegim "Cova". Recomano deixar, per uns moments, el nostre camí i seguir-lo. Ens enfilem ràpidament, per un corriol força brut, en direcció a un petit turó de pedra. En acabar-se el camí trobem una petita cova amb una reixa i una còpia de la imatge de la Mare de Déu de Mogrony. Durant la Guerra Civil espanyola, els masovers de Meians van amagar-hi la imatge vertadera, lliurada per mossèn Camil Lleonart, capellà de Mogrony, abans d'ésser afusellat. La imatge fou retornada en perfecte estat acabada la guerra. Retornem al camí de Castellar de n'Hug. Pocs metres després el camí travessa prats i antics camps. Travessem un torrent, normalment sec, que recull les aigües de pluja o del desglaç de la neu del sector des de coll de la Bona fins a Costa Pubilla. Poc després en trobem un altre, també sec, que baixa del coll del Remoló.

2 h 54' Un cop acabada la raconada de la muntanya, trobem dos camins i seguim el de la dreta enmig de prats d'herba. El camí està senyalitzat amb triangles grocs. Passem per un sector de roques i el camí s'obre pas entre avellaners, boixos, arços i comença a pujar per guanyar un petit desnivell fins arribar a un collet ple de bardisses.

3 h 01' El camí continua planer fins arribar a la font de Can Torres (o Torra), molt abundosa i situada al peu del camí. Al costat té un safareig que feien servir per rentar la roba els estadants de Can Torres. Aquest sector forma un paisatge de turonets i planells d'herba amb poca vegetació. Les torrenteres baixen

Sant Joan de Cornudell

seques i en canvi brolla aigua en molts indrets.

3 h 05' Passem per davant la masia de Can Torres (1.460 m) després de pujar un petit turonet. És una masia abandonada i en ruïnes. Pocs metres després arribem a un altre turonet des d'on es gaudeix d'una vista molt bonica del Pedraforca, Cadí i Puigllançada. Per sota del collet s'hi troben els Esquerds, engorjats per on passa el torrent de la Bauma Blanca, abans d'unir-se al torrent del Remoló, per formar el riu Arija. Seguim de planer fins al collet de Sant Joan.

3 h 20' Església de Sant Joan de Cornudell (1.460 m). Situada al nord-est del terme de la Soleia, format per una sèrie de petites masies actualment abandonades. És un edifici de poca alçada, amb una sola nau coberta per una volta de canó reforçada amb arcs torals. L'absis ha desaparegut i en el seu lloc hom afegí una part nova. La porta d'entrada té dos arcs de mig punt en degradació. Al mur de migdia hi ha uns contraforts que hom col·locà posteriorment per evitar que s'enfonsés l'edifici. L'església estava abandonada i l'any 1999 es van fer obres de restauració. És esmentada el 938 en un inventari del monestir de Sant Joan de les Abadesses. Des de la placeta que forma el turó davant de l'església, gaudim d'una bonica panoràmica del Pedraforca. Seguim la carretera forestal que arriba fins al collet pel mig de feixes antigament conreades.

3 h 32' Arribem a la carretera de Castellar de n'Hug a la Molina pel coll de la Creueta, a uns 500 metres abans d'arribar on hem deixat el cotxe (1.500 m d'altitud).

RECORREGUTS ALTERNATIUS

Davallada pel santuari de Mogrony

Si quan som a Costa Pubilla ens sembla que l'itinerari pot resultar curt, podem allargar-lo fent la visita al santuari de Mogrony. Per fer això, des del cim de Costa Pubilla no recularem al coll de la Bona i davallarem per la carena de l'altra vessant fins arribar al coll de Coma Ermada. Seguint la canal d'aquest collet, en direcció sud, passem per la font de Coma Ermada i, baixant, trobem a mig camí la font dels Ocells. Passades les Saleres i el prat Amorriador, deixem a sota i a l'esquerra, enmig de boixos, la Barraca dels Pastors.

En arribar al collet de les Eres, deixem els prats i seguim un camí, a l'esquerra, que baixa enmig de vegetació abundosa, a trobar el refugi forestal de les Planelles. A partir d'aquí, arribar a Mogrony és un moment.

De tornada a Castellar, seguim la carretera forestal que trobem davant la masia dels Camps de Mogrony i que ens porta en 35' a Meians, on continuem pel camí de l'itinerari núm. 1.

Travessa per la carena al coll de la Creueta

Si volem gaudir d'un recorregut ple de panoràmiques esplèndides de les muntanyes i serralades que ens envolten i les seves valls, recomano seguir la serralada fins al coll de la Creueta.

Des del coll del Remoló, final de la carretera forestal, girem a l'esquerra i comencem a pujar la carena de la Pedra Picada (2.006 m) per baixar després al collet de les Fontetes de Castellar (1.875 m).

Pujant i baixant les carenes anem assolint el Costa Borda (1.908 m), el Serrat del Paravent, els Plans del Ginebrar i la Moixera o Coma de Migjorn (1.991 m). Una suau pujada ens porta a la Pleta Roja (2.002 m) i finalment al cim de la Creueta (2.066 m), punt més alt de la serralada. Una lleugera baixada ens condueix al coll de la Creueta, on trobem la carretera de Castellar a la Molina. Des del coll del Remoló esmercem 2 h 15'.

L'únic inconvenient és que el cotxe el tindrem molt lluny del punt de sortida.

Itinerari núm. 2

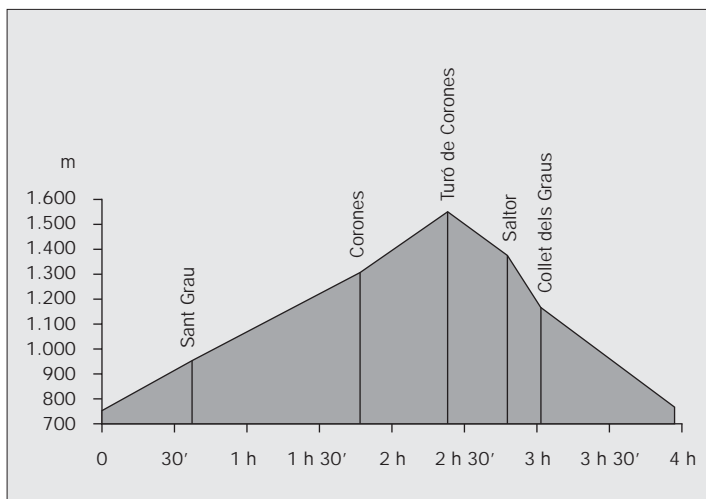
Campdevàdol • Sant Grau • Turó de Corones • Sant Julià de Saltor • Campdevàdol

Es tracta d'un recorregut senzill i relativament curt, que podem fer passejant en un matí, amb sortida i arribada al mateix lloc. És una d'aquelles excursions que deixen un bon record, ja que l'esforç que esmercem per poder assolir el punt més alt és compensat llargament per la satisfacció de contemplar un dels panorames més complets de la comarca.

Es pot fer en qualsevol estació de l'any, però recomano un dia de primavera o, sobretot, de tardor, quan les fulles dels faigs canvien de color. També ens permetrà combinar l'excursionisme amb un repàs d'història antiga d'aquestes contrades del Ripollès.

Visitarem primer una ermita relativament moderna, situada a dalt d'un turó amb vistes a la vall del Freser. Passarem per les ruïnes de Sant Martí Vell, que és el que resta de l'antiga parròquia de Sant Martí d'Armàncies, documentada l'any 890.

El Turó de Corones, punt més alt de l'itinerari, gràcies a la seva privilegiada situació, és un mirador excel·lent del Ripollès i sobretot del poble de Campdevàdol. Ja de tornada, farem la visita a les ruïnes de Sant Julià de Saltor, també documentada l'any 890, i arribarem al lloc de sortida després de travessar els prats de les Fontetes de Sant Grau.

Accés

Per arribar al poble de Campdevàrol, des de Ripoll, seguirem la carretera N-152. Si venim de Berga agafarem la GI-401, de Guardiola de Berguedà a Campdevàrol.

Per ferrocarril, de Barcelona a la Tor de Querol (França).

Un cop situats a Campdevàrol, seguirem la carretera N-152 fins la colònia tèxtil de Molinou, situada a 1 km del poble en direcció a Ribes de Freser.

Descripció del recorregut

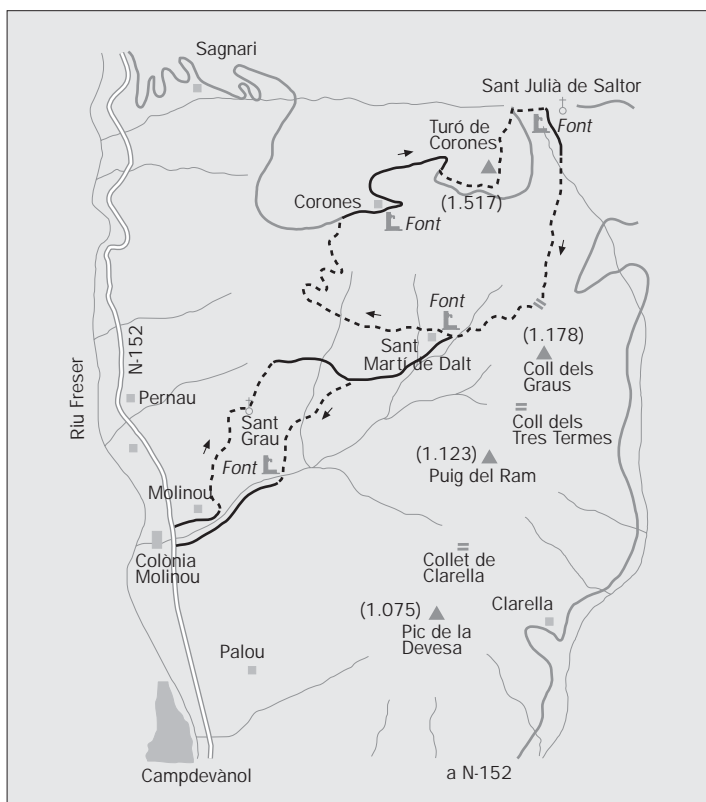
Sortim de davant de l'antiga fàbrica tèxtil de Molinou. Per la dreta, seguirem una carretera forestal que porta a la masia de Molinou i continua fins a les Fontetes de Sant Grau. A uns 200 metres passada la masia de Molinou, deixarem la carretera i per l'esquerra seguirem un corriol, no gaire esmolat, que puja amb fort pendent fins a un petit collet on el camí gira en direcció nord-est.

15' Un cop travessat un planell, el camí segueix en principi la carena fent llaçades; està molt esborrat per la pluja. En trobar el bosc deixem la carena i seguim per l'esquerra fins arribar a un clar de la roureda, on el camí fa un gir de 90° cap a la dreta. Enmig del bosc el camí és més fressat.

32' Ermita de Sant Grau (940 m). Es troba a dalt d'un turó dins el terme de la masia de Molinou. És un gran mirador de la vall del riu Freser i de les tres grans masies d'aquest sector: Molinou, Pernau i Rotllan. Es pot considerar construïda cap al segle XVII. Després de fer la visita a l'ermita —que sol estar

Corones i Turó de Corones des de Campdevàrol

oberta— i reposat de la forta pujada, reprenem la marxa seguint un camí, a l'esquerra, que baixa en fort pendent.

38' Collet de Sant Grau (910 m). Trobem i seguim la carretera forestal que surt de la Colònia Pernau i arriba a les masies en ruïnes de Sant Martí Vell. En la cruïlla trobem una taula rodona i un lloc per poder fer foc. Passem per davant d'una pedrera.

56' Masia en ruïnes de Sant Martí Vell de Dalt. L'antiga església, avui desapareguda, de Sant Martí d'Armànies ja figurava, l'any 890, en l'acta de consagració de l'església parroquial de Sant Pere de Ripoll. Formava una de les batllies del monestir de Ripoll. Al segle XV tenia només 5 famílies i arribà a 9 al segle XVII. Pujant pel camí, abans d'arribar a la masia, trobem la font de Sant Martí de Dalt, que està arranjada, amb un abeurador fet d'obra. Després el camí inicia la pujada, passa per darrere la masia i continua per la part soleia enmig de vegetació de roures, fent marrades per anar guanyant alçada.

1 h 38' Arribem al peu del cingle de Corones. Passem un portalet de ferro i el camí s'obre pas enmig de la roca per una escala

feta amb paret seca. És un dels pocs punts de pujada per la cara sud. El GE Campdevàrol hi té col·locades, a la paret de pedra, dues plaques: una en commemoració del Centenari de l'Excursionisme Català, i l'altra pel 25è aniversari del Grup. El cingle separa els termes municipals de Campdevàrol i Ogassa. Arribem a uns plans molt grans, antics camps de conreu de la masia de Corones, i seguim un camí que, vorejant la cinglera, ens portarà a la masia.

- 1h 46' Masia en ruïnes de Corones. Pertany al municipi d'Ogassa, i formava part de l'antiga parròquia de Sant Martí d'Armàncies. Hom pensa que era una casa pairal important, ja que disposava de molí propi, situat a baix, al costat del riu Freser. Davant la casa trobem la carretera forestal que surt de la carretera Barcelona-Puigcerdà en el punt quilomètric 114. A uns 200 metres de la casa en direcció sud, sobre el cingle trobem la font de Corones. Per la seva construcció sembla que era una font molt abundosa, ja que l'aigua sortia per quatre o cinc indrets. Actualment surt un rajolí d'un tub en la part central de la font. Per arribar-hi deixem la carretera.
- 1 h 48' Cruïlla de carreteres. Seguim la de la dreta, que per darrere la casa s'enfila en direcció a la carena.
- 1 h 55' La carena forma uns plans herbosos anomenats Llisos de Corones, des d'on es gaudeix d'una àmplia panoràmica, tant del Ripollès com de la vall de Ribes. Cruïlla de carreteres forestals. Seguim la de la dreta.
- 2 h Cruïlla de carreteres forestals. Seguim la de la dreta, que continua guanyant alçada, en línia recta, per l'esquerra de la carena, o sigui per la part obaga, enmig d'una fageda molt bonica. Fa un revolt molt sobtat, segueix en direcció a la carena, la travessa en un petit collet i continua després pel solell.
- 2 h 08' Després d'aquest revolt tan sobtat, deixem la carretera i, pel mig de l'herba, seguim un corriol mig perdut en principi paral·lel a la carretera, i que a poc a poc es va enfilant.
- 2 h 12' En trobar els primers roures, el camí gira 90° en direcció a la carena. Cal anar amb compte, ja que és poc fressat i pot estar, segons l'estació, tapat per la fullaraca. En arribar a la carena, la seguim fins al Turó de Corones.
- 2 h 25' Turó de Corones (1.517 m). Punt més alt de la muntanya de Corones. Mirador del Ripollès. A l'oest podem contemplar el Pedraforca i el Cadí; al nord, part de la serralada de la vall de Núria, des del Puigmal fins als Torreneules. També podem gaudir de la millor panoràmica de la muntanya de Sant Amand i, al seus peus, en uns planells, de la masia i l'església romànica de Sant Julià de Saltor. Després de l'obligada aturada per gaudir del paisatge, retornem 150 metres pel camí per

Paisatge des de Corones

on hem vingut i, a la dreta, en unes boixeres, en seguim un altre en direcció nord, que travessa una fageda molt espessa i baixa amb força desnivell, fins al collet.

2 h 39' Collet de Saltor (1.380 m). Cruïlla de camins molt antics que portaven als pobles de Bruguera, Ogassa, Campdevàrol i Ripoll. El CE Ripoll hi té posat un pal indicador amb els rètols corresponents. Seguim el camí que ens conduirà a la masia primer i després a l'església de Sant Julià de Saltor. Actualment al peu del collet hi arriba la mateixa carretera que hem trobat a la masia de Corones.

2 h 43' Sant Julià de Saltor (1.369 m). Per la seva estructura, cal situar la construcció de l'actual església romànica dintre del segle XII. La primitiva església surt documentada el 890 en l'acta de consagració de l'església parroquial de Sant Pere de Ripoll. Al segle XIV, es produí un fort despoblament de la parròquia, fins a l'extrem que no pogué mantenir capellà propi. Al segle XVII li fou afegida com a sufragània l'antiga parròquia de Santa Maria de Vidabona. L'any 1900, la parròquia encara tenia una població de setanta habitants, però avui està despoblada. L'any 1959 la delegació ripollesa del Club Excursionista Pirinenc convertí la rectoria en refugi de muntanya, que avui ja no existeix. Durant una sèrie d'anys s'hi celebrà un aplec, que malauradament també s'ha perdut. Sant Julià de Saltor és un punt d'inici de nombroses excursions. Actualment hi arriben els vehicles tot terreny per una carretera, en bastant mal estat, que surt d'un polígon industrial al costat de la carretera comarcal entre Ripoll i Campdevàrol. Seguim en direcció sud per un camí ample que porta a uns

campes. A uns 200 metres deixem la pista i per la dreta, en unes boixeres, seguim un camí que baixa fins al torrent sec i el segueix uns metres pel mig. És força brut i de mal caminar. Després continua a la dreta.

2 h 48' Després d'haver creuat el torrent el camí passa pel costat d'una paret vertical de pedra i continua planer per una obaga de faigs. En l'extrem est de la muntanya de Corones passem al solell i, per guanyar un petit desnivell, el camí s'obre pas enmig de les roques en forma d'escala i seguint una petita carena arribem al collet dels Graus.

3 h 06' Collet dels Graus (1.160 m). Cruïlla de camins que porten a Ripoll, Campdevànol i Saltor. Trobem un pal i uns rètols en aquest indret, col·locats pel CE Ripoll. Seguim el camí de la dreta que va a Campdevànol i que baixa pel solell, molt sobtat i amb moltes voltes. La vegetació és de tipus de secà amb domini del roure sobre el pi. El camí segueix directament a la font de Sant Martí de Dalt. Després de creuar uns planells, seguim la carretera que passa per davant de les parets que resten de la masia de Sant Martí de Baix.

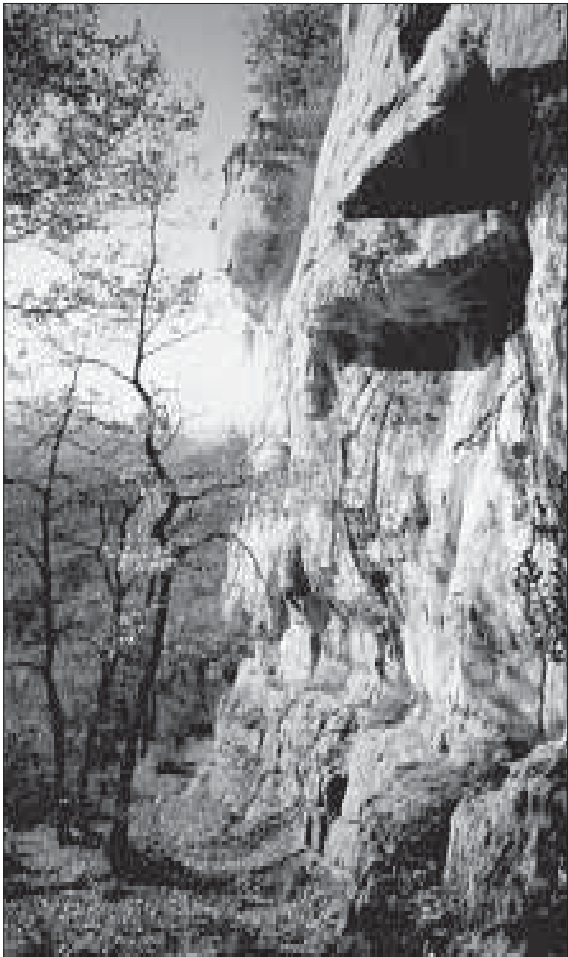
3 h 32' Deixem la carretera forestal en arribar a un revolt a les envistes de Sant Grau i abans de trobar la pedrera. Per l'esquerra seguim un camí que baixa 25 metres fins a un petit collet on trobem una cruïlla de camins. Seguim el de la dreta, que en fort pendent i pel mig dels pins ens portarà als plans de les Fontetes de Sant Grau.

3 h 47' Fontetes de Sant Grau. Són diferents naixements d'aigua en una àmplia zona de prats d'herba a banda i banda del

Masia i església de Sant Julià de Saltor

Cingle de
Corones

torrent, envoltats de gran quantitat de pins. En travessar el torrent trobem la font principal, que va ser arranjada pel GE Campdevàrol, l'estiu del 1960. Seguim una carretera forestal que ens portarà a la carretera de Barcelona a Puigcerdà.

3 h 56' Arribada a la carretera general de Barcelona a Puigcerdà, en el mateix lloc on hem iniciat aquest itinerari.

RECORREGUTS ALTERNATIUS

A Sant Julià de Saltor podem arribar-hi amb un tot terreny, per una carretera forestal en mal estat, que surt d'un polígon industrial, a peu de carretera N-152, entre Ripoll i Campdevàrol. És un punt d'inici de nombroses excursions.